

Regeringens proposition

2000/01:60

Ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. Prop.
2000/01:60

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 februari 2001

Göran Persson

Margareta Winberg
(Jordbruksdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Lagen ändras så att föreskrifter får meddelas om utfärdande av identitetshandlingar för djur och om registrering av anläggningar för djur. Vidare skall det kunna uppdras åt privata organisationer att utfärda identitetshandlingar och föra register. Ändringarna genomför EG:s bestämmelser om hästpass och svindatabaser. Tillsynsmyndigheten skall kunna besluta om rättelse på enskilds bekostnad och avgifter skall kunna tas ut för en myndighets eller en organisations kostnader för godkännande av anläggningar och utfärdande av identitetshandlingar.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2001.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.....	4
3	Ärendet och dess beredning	6
4	Ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.....	8
4.1	Möjlighet för en myndighet att utse en organisation att föra register över hästar och att utfärda identitetshandlingar	8
4.2	Möjlighet för en tillsynsmyndighet att omhänderta djurkadaver på djurägarens bekostnad	12
4.3	Uttag av avgift för en myndighets eller en organisations kostnader för godkännande m.m.	13
4.4	Registrering av anläggningar för djur	14
Bilaga 1	Förteckning över remissinstanserna	15
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	16
Bilaga 3	Lagrådsremissens lagförslag.....	17
Bilaga 4	Lagrådets yttrande	19
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde		
den 8 februari 2001		21
Rättsdatablad.....		22

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2000/01:60

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

2 Förslag till lag om ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Prop. 2000/01:60

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1683)¹ om provtagning på djur, m.m.

dels att 5, 9 och 11 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 7 a och 12 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

För att uppfylla Sveriges åtaganden enligt internationella överenskommelser får regeringen eller den myndighet som regeingen bestämmer meddela föreskrifter om

1. märkning, journalföring och registrering av djur,
2. djurhälsa, flyttningsdokument för djur och hygien vid transport av djur,
3. registrering av djurhållare.

För att uppfylla Sveriges åtaganden enligt internationella överenskommelser får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om

1. märkning, journalföring och registrering av djur *samt utfärdande av identitetshandlingar för djur,*
2. djurhälsa, flyttningsdokument för djur och hygien vid transport av djur,
3. registrering av djurhållare *och anläggningar för djur.*

I föreskrifter enligt första stycket kan föreskrivas att en organisation får föra register och utfärda identitetshandlingar.

7 a §

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av 4 c §, får tillsynsmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets kostnader för provtagning, undersökning, kontroll, märkning och registrering enligt denna lag eller enligt

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets *eller en organisations* kostnader för provtagning, undersökning, kontroll, märkning, *godkännande* och

¹ Lagen omtryckt 1998:127.

föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen.

registrering samt för utfärdande av identitetshandlingar för djur enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen.

Prop. 2000/01:60

11 §²

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut som annan statlig myndighet än regeringen i enskilda fall meddelat enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som annan statlig myndighet än regeringen i enskilda fall meddelat enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. *Detsamma gäller beslut som meddelats av en sådan organisation som avses i 5 § andra stycket.*

Tillsynsmyndigheten för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

12 §

Bestämmelserna i 22, 23–28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas, om beslutet har meddelats av en organisation.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

² Senaste lydelse 1999:661.

Enligt kommissionens beslut 2000/68/EG av den 22 december 1999 om ändring av kommissionens beslut 93/623/EEG och om identifiering av hästdjur för avel och produktion skall alla hästar åtföljas av en identitetshandling, ett s.k. hästpass, samt tilldelas ett identitetsnummer som skall gälla under hästens hela livslängd. Enligt Statens jordbruksverks bedömning måste register upprättas över samtliga hästar för att genomföra kommissionens beslut. Jordbruksverket har i en skrivelse till Jordbruksdepartementet (Jo2000/823) föreslagit ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. för att göra det möjligt att delegera uppdraget att upprätta hästregister till organisationer på hästområdet. Jordbruksverkets skrivelse har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. En sammanställning av remissyttrandena finns i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2000/823).

Jordbruksverket har med stöd av lagen om provtagning på djur, m.m. utfärdat föreskrifter om hantering av djurkadaver och annat animaliskt avfall (SJVFS 1998:34). Jordbruksverket har i en skrivelse till Jordbruksdepartementet (Jo2000/745) föreslagit ändringar i lagen för att möjliggöra för tillsynsmyndigheter att på en djurhållares bekostnad omhänderta djurkadaver då djurhållaren underlåter att vidta åtgärder i enlighet med föreskrifterna. Jordbruksverkets skrivelse har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2000/745).

I lagstiftningsärendet har vidare uppmärksammats att det finns anledning till vissa förtydliganden i lagen om provtagning på djur, m.m. dels när det gäller utformningen av lagens avgiftsbestämmelse i 9 §, dels när det gäller bemyndigandet i 5 § för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om registrering av djurhållare. Det finns inte någon uttrycklig bestämmelse om att en avgift får tas ut för en myndighets kostnader för godkännande av anläggningar och utfärdande av identitetshandlingar. Det finns inte heller möjlighet att ta ut en avgift för en organisations kostnader enligt lagen eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen. Vidare är det inte helt tydligt att bemyndigandet i 5 § gör det möjligt att föreskriva om registrering av anläggningar för djur. Synpunkter på regeringens förslag till förtydliganden avseende avgiftsbestämmelsen har inhämtats från Jordbruksverket, Statens veterinärmedicinska anstalt och Lantbrukarnas riksförbund (LRF). Beträffande bemyndigandet i 5 § har Jordbruksverket och LRF hörts.

Avsikten har varit att i detta lagstiftningsärende även behandla vissa förslag till ändringar i lagen (1985:295) om foder. Med anledning av den utvidgade BSE-krisen (galna ko-sjukan) har en mängd beslut av mer eller mindre tillfällig karaktär fattats inom EU de senaste månaderna. Med hänsyn till att besluten är av tillfällig karaktär och kan komma att följas av ytterligare beslut gör regeringen den bedömningen att ytterligare överväganden om behovet av ändringar i foderlagen kan bli aktuella inom en snar framtid. Den vidare behandlingen av föreslagna ändringar i foderlagen bör därför anstå till dess en mer samlad bedömning av

ändringsbehovet kan göras. De nu aktuella EU-besluten bör tills vidare Prop. 2000/01:60
genomföras i Jordbruksverkets föreskrifter.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 18 januari 2001 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 3*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 4*.

Regeringen återkommer i avsnitt 4.1 till Lagrådets synpunkter.

4 Ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Prop. 2000/01:60

4.1 Möjlighet för en myndighet att utse en organisation att föra register över hästar och att utfärda identitetshandlingar

Regeringens förslag: Uppdrag att föra register över djur samt uppdrag att utfärda identitetshandlingar för djur skall kunna överlåtas till en organisation.

Jordbruksverkets förslag: Förslaget överensstämmer i stort sett med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker Jordbruksverkets förslag eller har inte något att erinra mot det. *Hovrätten över Skåne och Blekinge samt Kammarrätten i Jönköping* ifrågasätter lämpligheten av att en privaträttslig organisation skall vara skyldig att följa förvaltningslagens bestämmelser om överklagande, rättelse och omprövning. Kammarrätten i Jönköping anser att det bör övervägas om beslut som meddelats av en registerhållare bör överklagas hos förvaltningsdomstol i stället för hos Jordbruksverket. *Riksrevisionsverket, Statens livsmedelsverk* och ytterligare några remissinstanser anser att förslaget innehåller oklarheter, bl.a. gällande registrens ändamål och vad de skall omfatta. Livsmedelsverket anser att ytterligare utredning behövs. Några remissinstanser har ifrågasatt hur registreringen av hästar skall finansieras. *Förbundet Djurens Rätt* anser att kostnaderna för hästpass och register bör fördelas mellan hästägare och staten.

Skälen för regeringens förslag: Enligt kommissionens beslut 93/623/EEG av den 20 oktober 1993 om en identitetshandling (pass) som skall åtfölja registrerade hästdjur skall alla stambokförda hästar födda efter den 31 december 1997 åtföljas av ett hästpass. Beslutet har delvis genomförts i föreskrifter som utfärdats av Jordbruksverket med stöd av lagen (1985:342) om kontroll av husdjur m.m. Enligt den lagen får Jordbruksverket ge organisationer på jordbruksnäringens område eller andra sammanslutningar rätt att anordna kontroll av husdjur och andra djur som människan har i sin vård i syfte att bl.a. främja animalieproduktionen och djurs lämplighet för avel. Med stöd av lagen om kontroll av husdjur m.m. har Jordbruksverket föreskrivit (SJVFS 1994:82) att en stamboks- eller registerförande förening eller avelsorganisation som fått Jordbruksverkets godkännande att upprätta och utlämna identitetshandlingar skall utfärda en identitetshandling för de hästar som registreras i föreningen. Flertalet stambokförda hästar saknar dock fortfarande pass. För hästar med okänd härstamning och som inte är berättigade att föras in i någon stambok förs i dag ett frivilligt register av Svenska Hästavelsförbundet.

Genom kommissionens beslut 2000/68/EG av den 22 december 1999 om ändring av kommissionens beslut 93/623/EEG och om identifiering av hästdjur för avel och produktion har kravet på att hästar skall åtföljas av hästpass utökats till att gälla alla hästar. Hästarna skall även tilldelas ett identitetsnummer som skall bestå under hela djurets livstid. Syftet med det nya beslutet är att möjliggöra behandling av hästar med läkemedel som inte får ges till livsmedelsproducerande djur enligt EG:s bestämmelser om godkännande av läkemedel för sådana djur (rådets förordning (EEG) nr 2377/90). Hästpasset skall innehålla information om ägarens namn, hästens identitetsnummer, uppgift om hästen är avsedd för livsmedelsproduktion eller inte, utförda vaccinationer, resultat av hälsoundersökningar avseende smittsamma sjukdomar samt uppgifter om läkemedelsbehandlingar. Hästens identitet skall styrkas i passet genom ett s.k. konturdiagram, dvs. en avbildning av hästen med angivande av dess särskilda kännetecken. När det blir aktuellt att slakta eller avliva hästen skall passet visas upp. Det blir härmed möjligt att förhindra att hästkött innehållande skadliga rester av veterinärmedicinska läkemedel når konsumenterna. Inom kommissionen förs diskussioner om att ändra EG:s regelverk om veterinärmedicinska läkemedel så att det i framtiden blir möjligt att i vissa fall för livsmedelsproduktion slakta hästar som behandlats med läkemedel som enligt nuvarande regelverk inte får ges till livsmedelsproducerande djur. Kommissionen har dock ännu inte presenterat något sådant förslag.

Alla hästar skall följaktligen ha ett hästpass enligt kommissionens beslut. För att göra det möjligt att uppfylla kommissionens krav anser regeringen att lagen om provtagning av djur, m.m. bör kompletteras i vissa avseenden. Det går nämligen inte att med stöd av lagen om kontroll av husdjur m.m. meddela föreskrifter när syftet är att förhindra rester av läkemedel i livsmedel. Däremot är det enligt lagen om provtagning på djur, m.m. möjligt att meddela föreskrifter när syftet med föreskrifterna är att kontrollera vissa ämnen och rests substanser i djur och djurprodukter. För att ett system med identitetsnummer för hästar skall fungera är det vidare nödvändigt att inrätta register över hästar för vilka pass har utfärdats. Ett antal stambokförande hästföreningar för i dag register över hästar och utfärdar hästpass. Enligt uppgift har en av de stambokförande föreningarna, Svenska Hästavelsförbundet, åtagit sig att även föra ett register över samt utfärda hästpass för hästar med okänd härstamning. Enligt regeringen bör de rutiner som byggts upp inom hästavelsföreningarna tas till vara för att genomföra kommissionens beslut om hästpass. Detta kan lämpligen ske genom att föreningarna får i uppdrag att föra register över hästar och utfärda hästpass. En annan fördel med att låta hästföreningarna föra register och utfärda hästpass är att övergången blir så okomplicerad som möjligt för ägarna till redan registrerade hästar.

Lagen om provtagning på djur, m.m. medger dock inte i dag att föreskrifter får meddelas om utfärdande av hästpass och att organisationer får utses som registerförare och ansvariga för utfärdandet av hästpass. Regeringen föreslår därför att lagens bemyndiganderegler kompletteras i vissa avseenden. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om utfärdande av

identitetshandlingar för djur. Därigenom blir det möjligt att meddela föreskrifter om att alla hästar skall ha ett hästpass och vara registrerade. Det bör vidare bli möjligt att föreskriva att register över djur skall få föras och identitetshandlingar utfärdas av en organisation.

Enligt regeringens mening skall registret enbart innehålla uppgifter om hästens identitet, identitetsnummer och hästägarens namn och adress. De registerförande organisationerna bör lämpligen vara personuppgiftsansvariga för sina respektive register. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör också ges möjlighet att meddela föreskrifter om avgifter för en organisations kostnader för registrering och utfärdande av identitetshandlingar.

Frågan om registren bör vara offentliga enligt tryckfrihetsförordningens regler om allmänna handlingar, även om registren kommer att föras av ett privaträttsligt organ, kommer att övervägas vid den tidpunkt det blir aktuellt att utse hästorganisationer till registerförare.

De beslut som organisationerna kommer att fatta som registerförare bör lämpligen få överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Sådana mål bör inte vara undantagna från principen om tvåpartsprocess. Enligt regeringen bör det allmännas talan föras av en myndighet. *Lagrådet* har förordat att en uttrycklig bestämmelse om detta tas in i lagen. *Lagrådet* har föreslagit att tillsynsmyndigheten pekas ut som den myndighet som skall föra det allmännas talan. Regeringen följer *Lagrådets* förslag.

I det lagstiftningsärende som gällde lagen om märkning och registrering av hundar (prop. 1999/2000:76) påpekade *Lagrådet* att bestämmelserna om överklagande m.m. i förvaltningslagen (1986:223) bör göras tillämpliga på en privaträttslig juridisk person som utses som registerförare. Motsvarande ordning bör gälla för de nu aktuella registerförarna.

Regeringen har möjlighet att i förordningen (1998:134) om provtagning på djur, m.m. föreskriva närmare om vilka krav som skall ställas på organisationer för att dessa skall kunna utses som registerförare. Vidare har Jordbruksverket möjlighet att utfärda detaljerade föreskrifter om hur registren skall upprättas och hållas och hur identitetshandlingarna skall utformas. De föreskrifter som regeringen eller en myndighet kommer att meddela skall naturligtvis stå i överensstämmelse med personuppgiftslagen (1998:204).

Lagändringen gör det även möjligt att i framtiden vid behov utse organisationer att föra andra typer av register, t. ex. svindatabasen enligt direktiv 64/432/EEG.

Ekonomiska konsekvenser

Regeringens förslag medför att samtliga hästar skall registreras och erhålla ett hästpass. Ungefär 175 000 hästar är redan registrerade. För flertalet av dessa har hästpass ännu inte utfärdats. Hur många ytterligare hästar som finns i landet är osäkert men antalet uppskattas till mellan 50 000 och 100 000. Den totala kostnaden för att registrera dessa hästar samt utfärda hästpass för alla hästar är svår att uppskatta. De föreningar som i dag utfärdar hästpass tar ut en avgift för detta med en summa som varierar mellan ungefär 250 och 600 kronor. Avgiften är en

engångskostnad för djurägaren eftersom det utfärdade passet är giltigt under återstoden av hästens liv. Förbundet Djurens Rätt anser att kostnaden bör fördelas mellan hästägare och staten så att alla djurägare har råd att registrera sina hästar. Regeringen instämmer i att det är viktigt att kostnaden inte blir så hög att djurägare frestas att avstå från att registrera sina hästar. Regeringen anser dock att en engångskostnad i den aktuella storleksordningen är rimlig och bör bäras av hästägaren. Det bör ankomma på Jordbruksverket att fastställa en grundavgift. Det kan sedan, på grund av att olika stambokförande föreningar har olika krav på vad som skall ingå i hästpasset utöver de krav som uppställts i de två kommissionsbesluten, tillkomma en summa för de hästägare som väljer att ansöka om pass hos en sådan förening. Svenska Hästavelsförbundets avgift för hästpass bör dock, för hästar med okänd härstamning, alltid överensstämma med den grundavgift som Jordbruksverket fastställt.

Det finns inte anledning att anta annat än att hästägarna kommer att lämna ett korrekt underlag för registreringen. Det ligger i deras intresse att hästen blir registrerad och får en identitetshandling och därmed kan behandlas med veterinärmedicinska läkemedel. Antalet fall av överklaganden av registreringsbeslut kan därför förväntas bli mycket litet. Regeringen bedömer därför att registreringskravet inte kommer att leda till någon nämnvärd ökning av antalet mål i allmän förvaltningsdomstol.

Effekter för små företags villkor

De ändringar som föreslås i lagen om provtagning på djur, m.m. berör på olika sätt företag som håller djur, men även vissa bearbetningsföretag. Ändringarna i lagen utgörs till största delen av bemyndiganden vilket innebär att mer detaljerade bestämmelser kommer att antas av regeringen eller Statens jordbruksverk. Dessa bestämmelser torde också komma att föregås av en analys av effekterna för små företagens villkor.

Hästpass

De föreslagna ändringarna berör företag som håller hästar. Det kan vara fråga om ridskolor, cirkusar, djurparker m.m., men det kan även vara fråga om uppfödare och tränare som på olika sätt bedriver verksamhet med hästar. Ändringen i lagen gör det möjligt att genomföra EG:s bestämmelser om hästpass i Sverige. Detta kommer att innebära att alla hästägare i Sverige skall ansöka om att få ett hästpass och ett identitetsnummer till sin häst. För att ett system med identitetsnummer skall fungera måste ett register inrättas över alla hästar för vilka hästpass har utfärdats. Den som vid bestämmelsernas ikraftträdande inte redan har sin häst registrerad och innehar ett hästpass måste vidta vissa åtgärder. Som anges i avsnitt 4.1 har dock många hästägare redan sin häst registrerad. Det kommer att åligga hästägaren att fylla i ett formulär med uppgifter om hästen och ägaren. Hästen skall också ritas av i ett konturdiagram, vilket skall utföras av en särskild kontrollant. Att få sin häst registrerad och erhålla ett hästpass kommer, liksom idag, att vara

förenat med vissa kostnader, se avsnitt 4.1. Det bör anmärkas att åtgärderna och kostnaderna är engångsföreteelser. För en ridskola med tio oregistrerade hästar kan kostnaden bli ungefär femtusen kronor och tidsåtgången för att fylla i de tio formulären kan beräknas till ett par timmar. Jordbruksverket har informerat hästavelsföreningarna om hästpasskravet och föreningarna har vidareförd informationen till hästägarna. Ytterligare informationsinsatser kommer troligtvis att behövas.

Registrering av anläggningar

Redan idag finns systemet med svindatabasen i drift i Sverige. Förslaget innebär enbart att även anläggningen där djurhållningen bedrivs skall anges i svindatabasen. Tillägget torde inte innebära något merarbete eller någon merkostnad för företagaren. Registrering av en anläggning skall ske när den tas i bruk.

Kostnader för godkännande

Detta tillägg har gjorts för att myndigheterna skall kunna ta ut en avgift för godkännande av anläggningar för insamling och bearbetning av animaliskt avfall. Sådant godkännande är ett krav enligt ett EG-direktiv, se avsnitt 4.3. Det finns knappt ett femtiotal mindre bearbetningsanläggningar, de flesta på gårdsnivå, i Sverige. En sådan anläggning kan komma att få betala 4 000 – 5 000 kronor för ett godkännande.

4.2 Möjlighet för en tillsynsmyndighet att omhänderta djurkadaver på djurägarrens bekostnad

Regeringens förslag: Tillsynsmyndigheter skall kunna omhänderta djurkadaver på djurägarrens bekostnad om djurägaren underlåter att vidta åtgärder enligt Jordbruksverkets föreskrifter eller beslut.

Jordbruksverkets förslag: Förslaget överensstämmer till viss del med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker Jordbruksverkets förslag eller har inget att erinra mot det. *Länsstyrelserna i Östergötlands och Jämtlands län* uttrycker dock vissa farhågor vad avser tillämpningen av förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1998:34) om hantering av djurkadaver och annat animaliskt avfall, som genomför EG-regler om omhändertagande av animaliskt avfall (rådets direktiv 90/667/EEG), skall kroppar av självdöda djur bearbetas i en steriliseringsanläggning eller brännas i en förbränningsanläggning. EG-bestämmelserna har tillkommit främst av smittskyddsskäl. Jordbruksverkets föreskrifter är meddelade med stöd av lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m. Emellertid förekommer

i enstaka fall att djurägare underlåter att begära hämtning av självdöda djur. Ett tiotal sådana fall anmäls per år. Det är i dag inte möjligt för tillsynsmyndigheten att gripa in och temporärt bekosta kadaverhämtning i dessa fall. Regeringen anser att lagen om provtagning på djur, m.m. bör kompletteras så att det blir möjligt för tillsynsmyndigheten att förordna om rättelse på den enskildes bekostnad då någon underlåter att vidta åtgärder för att omhänderta djurkadaver. Avsikten med bestämmelserna är att förhindra spridning av smittämnen från djurkadaver. Den föreslagna lagändringen gör det möjligt för tillsynsmyndigheterna, t.ex. länsstyrelserna, att försäkra sig om att djurkadaver inte grävs ner i naturen eller tas om hand på annat olämpligt sätt. Regeringen anser att det är angeläget att tillsynsmyndigheterna får denna möjlighet även om det för vissa myndigheter kan medföra ett visst merarbete. Motsvarande möjlighet för tillsynsmyndigheten att på djurhållarens bekostnad vidta åtgärder finns i epizootilagen (1999:657) och zoonoslagen (1999:658).

4.3 Uttag av avgift för en myndighets eller en organisations kostnader för godkännande m.m.

Regeringens förslag: Avgiftsbemyndigandet i lagen om provtagning på djur, m.m. vidgas till att gälla också avgifter för godkännande och för utfärdande av identitetshandlingar. Bemyndigandet vidgas även till att avse en organisations kostnader enligt lagen eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen.

Skälen för regeringens förslag: Enligt rådets direktiv 90/667/EEG av den 27 november 1990 om fastställande av veterinära bestämmelser om bortskaffande och bearbetning av animaliskt avfall och dess utsläppande på marknaden samt om förhindrande av sjukdomsalstrande organismer i foder av animaliskt ursprung samt om ändring av direktiv 90/425/EEG skall medlemsstaterna godkänna anläggningar för insamling och bearbetning av animaliskt avfall. Jordbruksverket har genomfört direktivet i föreskrifterna (SJVFS 1998:34) om hantering av djurkadaver och annat animaliskt avfall. Enligt föreskrifterna skall bearbetning eller bränning av animaliskt avfall ske i en anläggning som är godkänd och registrerad hos Jordbruksverket.

För att genomföra kommissionens beslut 2000/68/EG om hästpass har regeringen i avsnitt 4.1 föreslagit att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utfärdande av identitetshandlingar för djur.

Lagen om provtagning på djur, m.m. innehåller en bestämmelse som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets kostnader för provtagning, undersökning, kontroll, märkning och registrering enligt lagen eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen. Bestämmelsen anger däremot inte särskilt att en myndighet får ta ut en avgift för godkännande eller för utfärdande av identitetshandlingar enligt lagen eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen. Lagen bör förtydligas på den punkten.

Lagen föreslås ändras på så sätt att en organisation skall kunna ges uppdraget att föra register över djur och utfärda identitetshandlingar för djur. Lagens avgiftsbemyndigande bör anpassas till denna ändring. Prop. 2000/01:60

4.4 Registrering av anläggningar för djur

Regeringens förslag: En möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om registrering av anläggningar för djur införs.

Skälen för regeringen förslag: Enligt artiklarna 14 och 18 i rådets direktiv 64/432/EEG av den 26 juni 1964 om djurhälsoproblem som påverkar handeln med nötkreatur och svin inom gemenskapen skall medlemsstaterna i olika etapper införa övervakningssystem för svin. Dessa system skall bl.a. bestå av en databas i vilken olika uppgifter skall föras in. De uppgifter som skall ingå i databasen är t.ex. uppgifter om djurägare, antal djur och de anläggningar som inhyser djur. Enligt lagen om provtagning på djur, m.m. kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om registrering av djur och djurhållare. Eftersom EG:s bestämmelser om en svindatabas även kräver att anläggningar för djur registreras bör bemyndigandet vidgas till att avse även sådan registrering.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2000/01:60

Bilaga 1

Efter remiss har yttranden över förslagen i Jordbruksverkets skrivelse (Jo2000/823) avgetts av Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Jönköping, Datainspektionen, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC, Kommerskollegium, Läkemedelsverket, Smittskyddsinstitutet, Apoteket AB, Riksrevisionsverket, Konsumentverket, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Statens livsmedelsverk, Sveriges lantbruksuniversitet, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Konkurrensverket, Svenska kommunförbundet, Lantbrukarnas riksförbund, Aktiebolaget Trav och Galopp, Förbundet Djurens Rätt, Läkemedelsindustriföreningen, Svensk Mjölk, Svenska Djursjukhusföreningen, Sveriges Veterinärförbund och Swedish Meats.

Statskontoret, Socialstyrelsen, Statens veterinärmedicinska anstalt, Svenska Naturskyddsföreningen, Konsumenter i Samverkan – Underverket, Köttbranschens riksförbund, Miljö- och hälsoskyddstjänstemannaförbundet, Nationella Stiftelsen för Hästhållningens främjande, Svensk Fågel, Svenska Galoppsportens Centralförbund, Svenska Hästavelsförbundet, Svenska Ridsportförbundet, Svenska Travsportens Centralförbund, Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund, Sveriges Konsumentråd och Sveriges kontrollslakterier har avstått från att yttra sig.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2000/01:60
Bilaga 2

Efter remiss har yttranden över förslagen i Jordbruksverkets skrivelse (Jo2000/745) avgetts av Hovrätten över Skåne och Blekinge, Kammarrätten i Jönköping, Datainspektionen, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC, Kommerskollegium, Läkemedelsverket, Smittskyddsinstitutet, Apoteket AB, Riksrevisionsverket, Konsumentverket, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Länsstyrelsen i Blekinge län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Statens livsmedelsverk, Sveriges lantbruksuniversitet, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Konkurrensverket, Lantbrukarnas riksförbund, Aktiebolaget Trav och Galopp, Förbundet Djurens Rätt, Läkemedelsindustriföreningen, Svensk Mjölk, Sveriges Veterinärförbund och Swedish Meats.

Statskontoret, Socialstyrelsen, Statens veterinärmedicinska anstalt, Svenska kommunförbundet, Svenska Naturskyddsföreningen, Konsumenter i Samverkan – Underverket, Naturvårdsverket, Köttbranschens riksförbund, Läkemedelsindustriföreningen, Miljö- och hälsoskyddstjänstemannaförbundet, Nationella Stiftelsen för Hästhållningens främjande, Svensk Fågel, Svenska Djursjukhusföreningen, Svenska Galoppsportens Centralförbund, Svenska Hästavelsförbundet, Svenska Ridsportförbundet, Svenska Travsportens Centralförbund, Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund, Sveriges Konsumentråd och Sveriges kontrollslakterier har avstått från att yttra sig.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1683)³ om provtagning på djur, m.m.

dels att 5, 9 och 11 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 7 a och 12 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För att uppfylla Sveriges åtaganden enligt internationella överenskommelser får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om

1. märkning, journalföring och registrering av djur,
2. djurhälsa, flyttningsdokument för djur och hygien vid transport av djur,
3. registrering av djurhållare.

Föreslagen lydelse

5 §

För att uppfylla Sveriges åtaganden enligt internationella överenskommelser får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om

1. märkning, journalföring och registrering av djur *samt utfärdande av identitetshandlingar för djur,*

2. djurhälsa, flyttningsdokument för djur och hygien vid transport av djur,

3. registrering av djurhållare *och anläggningar för djur.*

I föreskrifter enligt första stycket kan föreskrivas att en organisation får föra register och utfärda identitetshandlingar.

7 a §

Om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av 4 c §, får tillsynsmyndigheten besluta om rättelse på hans eller hennes bekostnad.

9 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får

³ Lagen omtryckt 1998:127.

meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets kostnader för provtagning, undersökning, kontroll, märkning och registrering enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen.

meddela föreskrifter om avgifter för en myndighets *eller en organisations* kostnader för provtagning, undersökning, kontroll, märkning, *godkännande*, registrering och utfärdande av identitetshandlingar för djur enligt denna lag eller enligt föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen.

Prop. 2000/01:60
Bilaga 3

11 §⁴

Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Beslut som annan statlig myndighet än regeringen i enskilda fall meddelat enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut som annan statlig myndighet än regeringen i enskilda fall meddelat enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. *Detsamma gäller beslut som meddelats av en sådan organisation som avses i 5 § andra stycket.* Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.

12 §

Bestämmelserna i 22, 23–28 och 30 §§ förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas, om beslutet har meddelats av en organisation.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001.

⁴ Senaste lydelse 1999:661.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2001-01-26

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet
Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 18 januari 2001 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn
Ylva Myhrberg.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

11 §

Enligt förslaget kommer lagen inte att innehålla någon bestämmelse om vilket organ som skall föra det allmännas talan, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation. Av motiveringen framgår att avsikten är att denna fråga skall regleras i en förordning.

Huvudregeln om förvaltningsmyndigheters rätt att föra det allmännas talan i förvaltningsmål finns i 7 a § första stycket förvaltningsprocesslagen. Eftersom regeln inte omfattar det fall att enskilda subjekt meddelar det första beslutet, krävs särskilda bestämmelser för att tvåpartsprocess skall bli möjlig i ett sådant fall. Detta brukar ske genom införande av bestämmelser i en lag på det aktuella området, t.ex. 58 § lagen om arbetslöshetsförsäkring, 21 § lagen om TV-avgift och 11 § lagen om märkning och registrering av hundar. Dessa bestämmelser utgör en förutsättning för att det allmänna eller dess representant över huvud taget skall få partsställning i förvaltningsprocessen. De är därför att räkna som föreskrifter om rättegången och skall följaktligen enligt 11 kap. 4 § regeringsformen finnas i lag. Lagrådet vill i sammanhanget påpeka att den hänvisning till förordningsbestämmelser som finns i 2 § förvaltningsprocesslagen inte torde vara i överensstämmelse med regeringsformens krav på lagform för rättegångsföreskrifter. Jfr Strömberg, Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform, 3 uppl. 1999, s. 96.

Lagrådet förordar att en uttrycklig bestämmelse om rätten att föra det allmännas talan, när en organisation först beslutat i saken, upptages i paragrafen med förslagsvis följande lydelse: "Tillsynsmyndigheten för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation." Enligt Lagrådets mening borde paragrafen delas upp i stycken efter de ämnen som behandlas, vilket skulle kunna ske på följande sätt:

”Beslut av en kommunal nämnd enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen. Beslut som annan statlig myndighet än regeringen i enskilda fall meddelat enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller beslut som meddelats av en sådan organisation som avses i 5 § andra stycket.

Prop. 2000/01:60
Bilaga 4

Tillsynsmyndigheten för det allmännas talan hos förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av en organisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall gälla omedelbart, om inte något annat beslutas.”

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 februari 2001

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Winberg, Ulvskog, Sahlin, von Sydow, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Winberg

Regeringen beslutar proposition 2000/01:60 Ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om ändringar i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.	5, 9 §§	31993D0623 32000D0068 31964L0432